ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **A. A. O.,** zast. Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje**, sídlem Kounicova 687/24, Brno, proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 11. 2020, č. j. KRPB-208691-13/ČJ-2020-060022-R, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 12. 2020, č. j. 34 A 36/2020 - 34,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce, Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši **3 400 Kč**. Tato částka mu bude vyplacena do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a rozhodnutí krajského soudu

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti v záhlaví uvedenému rozhodnutí žalované.

[2] Rozhodnutím žalované byl stěžovatel podle § 129 odst. 1 a § 129 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., zákona o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákona o pobytu cizinců“), zajištěn za účelem předání podle Dohody mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o předávání a přebírání osob na společných hranicích ze dne 2. 7.

2002, uveřejněné pod č. 1/2004 Sb. m. s. (dále jen „readmisní dohoda“). Doba zajištění byla stanovena na 30 dnů od okamžiku omezení osobní svobody, tj. od 5. 11. 2020 do 4. 12. 2020.

[3] Krajský soud podrobně popsal zjištění ze správního spisu a konstatoval, že z nich jednoznačně plyne, že v projednávané věci byly splněny podmínky pro zajištění podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Neshledal, že by došlo k porušení některé z právních norem, na které stěžovatel v žalobě obecně odkazoval, ani že by stěžovatel byl omezen na svých právech v rozporu s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod (zákon č. 209 /1992 Sb.; dále jen „Úmluva“), či readmisní dohodou.

[4] Zdůraznil, že je přezkoumáváno rozhodnutí o zajištění. V případě předání na Slovensko by stěžovateli bylo vydáno rozhodnutí o povinnosti opustit území, v němž by byly řešeny otázky, jejichž přezkumu se nyní domáhá. Není namístě ani hodnotit samotnou readmisní dohodu či situaci, kdy dojde k předání cizince, aniž by bylo vydáno rozhodnutí, neboť taková situace nenastala. Z vyjádření žalované naopak vyplynulo, že se stěžovatelem bylo zahájeno řízení o vyhoštění, neboť slovenská strana jej odmítla převzít. Tyto okolnosti ale nejsou podmínkou pro zajištění a tedy ani předmětem nynějšího posouzení.

[5] Nedůvodnou shledal krajský soud i námitku rozporu readmise se zásadou *non-refoulement*. V této souvislosti považuje za nemístné a nepravdivé tvrzení, že by stěžovateli na Slovensku mohlo hrozit pronásledování či fyzické napadení v souvislosti s jeho náboženstvím. Odkázal na rozsudek rozšířeného senátu ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017 – 29, č. 3773/2018 Sb. NSS, a uvedl, že vzhledem k tomu, že žalovaná neměla důvodné pochybnosti a ani stěžovatel netvrdil hrozící újmu v případě jeho předání na Slovensko, nebylo povinností žalované se těmito skutečnostmi v rozhodnutí o zajištění zabývat.

[6] Krajský soud považuje za podstatné, že se stěžovatel nacházel na území České republiky neoprávněně a současně u něj nebyly splněny podmínky pro uplatnění zvláštního opatření. V době rozhodování o zajištění ani nic nenasvědčovalo tomu, že by účel zajištění nemohl být realizován.

II. Obsah kasační stížnosti

[7] Stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[8] S odkazem na usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 – 150, č. 2524/2012 Sb. NSS, namítá, že se žalovaná měla zabývat možnými překážkami předání stěžovatele na Slovensko. Krajský soud toto pochybení nenapravil a nesprávně jen poukázal na to, že hrozící nebezpečí stěžovatel netvrdil a ani nebylo zřejmé z úřední činnosti.

[9] Soud se dále dostatečně nezabýval tvrzeným rozporem s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy a omezil se na konstatování, že účelem zajištění byla příprava předání

stěžovatele na Slovensko bez toho, aby zohlednil, že by mu v takovém případě hrozilo pronásledování pro náboženství, včetně pravděpodobných fyzických útoků.

[10] Rozhodnutí fakticky zasahuje do osobní svobody, aniž by měl stěžovatel možnost bránit se proti zákonnosti účelu zajištění. Navrhuje rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalované zrušit.

[11] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[13] Z předloženého spisu bylo zjištěno, že dne 5. 11. 2020 stěžovatel spolu s dalšími 47 osobami neoprávněně, skrytě v nákladovém prostoru tureckého nákladního vozidla, přicestoval do České republiky. Téhož dne byl podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zajištěn. Bylo zjištěno, že je Syrské národnosti a do České republiky přicestoval přes Turecko, Řecko, Albánii, Kosovo, Srbsko, Rumunsko, Maďarsko a Slovensko. Cílem jeho cesty bylo Německo, o udělení mezinárodní ochrany nepožádal.

[14] Dle žalované byly naplněny podmínky pro předání podle readmisní dohody a dne 6. 11. 2020 vyrozuměla slovenskou stranu podle čl. 2 odst. 5 readmisní dohody o předání občanů třetího státu, vč. stěžovatele. Vzhledem k tomu, že se předání nepodařilo uskutečnit ve lhůtě 48 hodin, vydala žalovaná napadené rozhodnutí o zajištění za účelem předání podle § 129 odst. 1 a 3 zákona o pobytu cizinců na dobu 30 dnů.

[15] V něm uvedla, že ze zjištěných skutečností má za prokázané, že stěžovatel vstoupil ze Slovenské republiky na území České republiky, aniž by k tomu měl oprávnění. Byly tak naplněny podmínky stanovené readmisní dohodou pro předání stěžovatele slovenským orgánům. Protože se předání nepodařilo realizovat do 48 hodin, posoudila žalovaná možnost uložení zvláštních opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců a protože dospěla k závěru, že stěžovatel není schopen splnit povinnosti vyplývající ze zvláštních opatření a navíc existuje odůvodněná obava, že by tím mohl být ohrožen výkon jeho předání orgánům Slovenské republiky, stěžovatele zajistila. Výhradně toto rozhodnutí je přezkoumáváno v nynějším řízení.

[16] Pro úplnost NSS dodává, že ze spisového materiálu dále plyne, že slovenská strana následně odmítla převzetí syrských státních příslušníků, tedy i stěžovatele (č. l.

53 správního spisu). Správní orgány se stěžovatelem zahájily řízení o správním vyhoštění a stěžovatel byl 19. 11. 2020 za tímto účelem podle 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců zajištěn; toto rozhodnutí je u NSS přezkoumáváno v řízení vedeném pod sp. zn. 10 Azs 41/2020. Dne 4. 12. 2020 bylo stěžovateli uloženo správní vyhoštění na dobu tří let, současně bylo rozhodnuto, že se na něj vztahují důvody znemožňující vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců.

[17] Námitky uplatněné v kasační stížnosti se týkají tvrzeného rozporu zajištění, resp. předání jako účelu zajištění na Slovensko s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy a zásadou *non-refoulement*. V souvislosti s tím stěžovatel rozporuje míru, v rámci které je správní orgán povinen se v rozhodnutí zabývat otázkou hrozícího nebezpečí či pronásledování stěžovatele na Slovensku. Tvrdí, že zajištění nepřiměřeně zasahuje do jeho osobní svobody a není mu umožněno se proti účelu, pro který je zajištěn, bránit.

[18] Se stěžovatelem lze souhlasit, že zajištění představuje podstatný zásah do osobní svobody, a proto může být provedeno výhradně v souladu s příslušnými právními normami, v neposlední řadě i v souladu s Úmluvou. Těmto otázkám se NSS ve své judikatuře již dříve podrobně věnoval. Lze poukázat zejména na rozsudek ze dne 9. 6. 2016, č. j. 6 Azs 253/2015 – 37, v němž se soud podrobně zabýval souladem právní úpravy zajištění cizince podle § 129 zákona o pobytu cizinců za účelem předání podle readmisní dohody s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy. Shledal, že jsou-li dodrženy podmínky vyplývající z judikatury Evropského soudu pro lidská práva, je zajištění podle § 129 zákona o pobytu cizinců v souladu s uvedeným ustanovením Úmluvy. Uvedl, že *„[p]ři uplatňování dohod a rozhodování o zajištění je třeba též respektovat ustanovení Úmluvy, jíž je Česká republika vázána. Čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy umožňuje zbavení svobody osoby v souladu s řízením stanoveným zákonem, aby se zabránilo jejímu nepovolenému vstupu na území nebo osoby, proti níž probíhá řízení o vyhoštění nebo vydání. Z rozhodovací praxe Evropského soudu pro lidská práva vyplývá, že zajištění dle citovaného článku je ospravedlnitelné pouze pokud probíhá proces navracení nebo vyhoštění, tyto procesy přitom musí probíhat s řádnou péčí ze strany příslušných státních orgánů. Zajištění musí mít oporu ve vnitrostátní právní úpravě a musí být v souladu s touto úpravou. Zároveň nesmí být „svévolné“, což je nutné chápat tak, že o zajištění musí být rozhodnuto v dobré víře, že dojde k naplnění jeho účelu, musí být vykonáno na odpovídajícím místě a v odpovídajících podmínkách a jeho délka by neměla přesáhnout dobu, ve které lze dosažení účelu zajištění rozumně předpokládat (srov. např. rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věcech Mikolenko proti Estonsku, č. 10664/05, A. a ostatní proti Spojenému království, č. 3455/05, Chahal proti Spojenému království, č. 22414/93, Saadi proti Spojenému království, č. 13229/03). Z čl. 5 odst. 2 Úmluvy vyplývá, že každý, kdo je omezen na osobní svobodě, musí být neprodleně seznámen s důvody tohoto omezení v jazyce, jemuž rozumí. Odst. 4 téhož článku Úmluvy garantuje každému právo na urychlený soudní přezkum rozhodnutí o zajištění.*“ Předání cizince podle mezinárodní smlouvy z důvodu jeho neoprávněného pobytu na území lze považovat pro účely výkladu čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy za ekvivalentní k pojmu „vyhoštění“ (podrobně viz rozsudek NSS ze dne 9. 1. 2019, č. j. 4 Azs 263/2018 – 42).

[19] V souzené věci byl stěžovatel zajištěn v souladu se shora uvedenými požadavky. Je nesporné, že vstoupil a pobýval na území České republiky neoprávněně a žalovaná

neprodleně po zjištění této skutečnosti počala činit kroky směřující k jeho bezprostřednímu předání na Slovensko (viz vyrozumění podle čl. 2 odst. 5 readmisní dohody ze dne 6. 11. 2020). Doba zajištění byla stanovena na 30 dnů, což je doba přiměřená k naplnění účelu zajištění. Současně, jak krajský soud zcela správně konstatoval, v době rozhodování o zajištění stěžovatele nic nenasvědčovalo, že by stěžovatel nemohl být na Slovensko předán.

[20] Námitka stěžovatele, že mu není umožněno domáhat se přezkumu účelu zajištění rovněž není důvodná. Ačkoliv se rozhodnutí o samotné readmisi nevydává, může soud při přezkumu zákonnosti zajištění za účelem readmise zkoumat důvody předání. O zajištění cizince za účelem předání musí správní orgán rozhodnout v poměrně krátké době 48 hodin od prvotního omezení cizince na svobodě. I přesto je povinen se z úřední povinnosti zabývat otázkami právní i faktické uskutečnitelnosti předání. Zajistit cizince za účelem předání je tudíž možné jen za předpokladu, že zákonný účel zajištění, tj. předání cizince, bude možné s velkou mírou pravděpodobnosti uskutečnit (blíže viz usnesení rozšířeného senátu č. j. 7 As 79/2010 – 150). Současně se správní orgán musí zabývat i otázkou případné hrozby nelidského či ponižujícího zacházení vůči cizinci ve státě, do něhož má být předán.

[21] V této souvislosti stěžovatel vyjádřil své obavy, že v případě předání na Slovensko bude vystaven hrozbě pronásledování a násilí pro svoji víru. V tom spatřuje překážku readmise. Jak již správně uvedl krajský soud (obdobně viz rozsudek NSS ze dne 9. 1. 2019, č. j. 4 Azs 263/2018 – 42), na tuto námitku lze analogicky vztáhnout závěry vyjádřené v rozsudku rozšířeného senátu ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017 – 29, č. 3773/2018 Sb. NSS, dle kterých *„s ohledem na zásadu vzájemné důvěry členských států, má správní orgán povinnosti otázku systémových nedostatků výslovně v rozhodnutí o zajištění vypořádat bez námitky pouze tehdy, dospěje-li sám k závěru, že takové nedostatky ve státě, kam má být cizinec následně předán existují, případně jsou-li o jejich existenci pochybnosti. Pochybnosti mohou s ohledem na různorodost konkrétních případů vyvstávat z mnoha okolností a jejich existence proto nemůže být vázána jen na skutečnosti známé správnímu orgánu z jeho činnosti“*. I ohledem na omezený časový prostor pro vydání rozhodnutí podle § 129 zákona o pobytu cizinců podle rozšířeného senátu platí, že *„pokud účastník systémové nedostatky v řízení o zajištění nenamítal a správní orgán poté, co se otázkou zabýval, dospěl k závěru, že k takovým nedostatkům ve státě předání nedochází, případně o nich nepanují ani důvodné pochybnosti, není nutné, aby své úvahy na dané téma v odůvodnění rozhodnutí výslovně uváděl“*.

[22] V souzené věci se žalovaná otázkou možné hrozby či pronásledování stěžovatele na Slovensku v rozhodnutí výslovně nezabývala, přičemž ze spisu lze ověřit, že stěžovatel žádná taková tvrzení neuváděl a ani jinak nevyšly najevo. Stěžovatel tyto obavy uplatnil poprvé v žalobě a krajský soud se s nimi v souladu se shora uvedeným rozsudkem rozšířeného senátu poměrně podrobně vypořádal. NSS sdílí s krajským soudem názor, že nejsou známy žádné pochybnosti o systémových nedostatcích právního státu na Slovensku, které by mohly v důsledku vést v případě předání stěžovatele k ohrožení jeho základních práv, ohrozit jej nelidským či ponižujícím zacházením, či vedly k porušení zásady *non-refoulement*. K přehodnocení tohoto závěru nemohou vést ani příklady uváděné stěžovatelem v kasační stížnosti.

[23] NSS uzavírá, že v okamžiku zajištění stěžovatele za účelem předání byly splněny zákonem stanovené podmínky, žalovaná postupovala v souladu se zákonem a kasační stížnost proto není důvodná. Skutečnost, že následně k samotné realizaci readmise nedošlo z důvodu odmítnutí slovenskou stranou, nemá na uvedený závěr vliv.

[24] Pro úplnost NSS ve shodě s krajským soudem dodává, že v případě uskutečnění readmise má cizinec možnost uplatnit svá práva též v žalobě proti rozhodnutí o povinnosti opustit území (je-li ve věci vydáno, viz § 50a zákona o pobytu cizinců), případně se proti úkonům žalované spojeným s předáním do jiného státu lze, za splnění dalších zákonných podmínek, bránit zásahovou žalobou podle § 82 s. ř. s. (shodně viz rozsudek NSS ze dne 9. 1. 2019, č. j. 4 Azs 263/2018 – 42).

IV. Závěr a náklady řízení

[25] Z výše uvedených důvodů soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítl. O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[26] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalované náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[27] Podle § 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s. advokátovi, který byl stěžovateli ustanoven krajským soudem, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Advokát provedl ve věci jeden úkon právní služby, kterým je sepsání kasační stížnosti, tj. písemné podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Za provedený úkon právní služby advokátovi náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 3 400 Kč. Tuto částku NSS vyplatí do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20 května 2021

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu